

Թիւն է տալիս թաթարների վերայ և թաթար-
ների թուլամորթութիւնը ու ծուլութիւնն է,
որ այնքան ստորացնում է նրանց տնտեսա-
պէս:

Մագուայ հայ գիւղացին տնտեսապէս աւելի
ապահովուած է Տաճկա-Հայաստանի հայ գիւ-
ղացուց, նորա համար, որ Մագուայ գիւղա-
ցուն հարստահարող տարրը մի տեսակ է, խանի
կառավարութիւնն է. իսկ Տաճկաստանի գիւղա-
ցոց թշուառութիւնները առաջ են գալիս բազ-
մատեսակ հարստահարութիւններից: Մագուայ
քաղաքացին բոլորովին հաւասար է գիւղացու
հետ, քանի որ Տաճկահայաստանինը անհամե-
մատ բարձր է գիւղացուց ամեն կողմից, որի դէմ
գիւղացին չէ կարողանում մրցել, այլ ենթարկ-
վում է նորա ազդեցութեանը: Որովհետեւ այժ-
մեան հայ քաղաքացու բնաւորութեան մէջ ազ-
գային բարեմասնութիւնից ոչինչ չ'կայ, այլ
այդ ազդեցութիւնը բոլորովին Եսական-Հա-
սիրական լինելով, նա գիւղացու հարստահա-
րողների շարքումը առաջին տեղն է բռնում:
Եյնտեղ քրիստոնէի տան «խէր-բարաքեաթ»ը,
«մեռոնի սուրբ աւագանի շնորհի ազդեցութիւ-
նը» նուազ նշանակութիւն ունին: Հարստա-
հարող դասակարգի և նորա տեսակների հետ
ծանօթանալու համար հարկաւոր է մի քանի
խօսք ասել: